

הרשומות הנרחבות של עידן טָאִי־פִיֶּנְג 太平廣記

מגילה תי"ח - דרקונים חלק 1

עורך ראשי: לי פֶּאֶנְג (925-996 לספירה)

תרגם מסינית קלאסית והוסיף הערות: עופר ולדמן

תוכן עניינים

2.....	הקדמות
3.....	הקדמת המתרגם
3.....	על מגילה תי"ח
3.....	מקורות
4.....	מגילה תי"ח
5.....	הדרקונים הכחלחלים
6.....	צָאוּ פָּגַג
7.....	בתו של ג'אנג לו
8.....	הזקנה מג'יאנגלינג
9.....	נָאן דָּזוּנְג
10.....	ארץ דרום שין
11.....	זירת הדרקונים
12.....	האבן הצבעונית
13.....	המערה של אגס ג'ן
15.....	הקיסרית של וו מל'אנג
16.....	ליו ג'יה מסונג
17.....	סונג יו'ן
18.....	צָאִי יו'
19.....	לי ג'ינג

הקדמות

הקדמת המתרגם

זוהי המגילה הארבע מאות ושמונה עשרה מתוך חמש מאות מגילות באנציקלופדיה הגדולה בהיסטוריה הסינית לענייני העל-טבעי - "הרשומות הנרחבות של עידן טאיפינג". בטקסט המלא של "הרשומות הנרחבות של עידן טאיפינג" מופיעים כ-7000 סיפורים.

הערכים באנציקלופדיה זו נלקחו ממגוון עצום של מקורות שהקדומים שבהם מתקופת שושלת האן והמאוחרים שבהם מתחילת שושלת סונג, ורבים מהם נעלמו עם הדורות. בסוף כל ערך מובא בדרך כלל המקור ממנו נלקח, וברוב המקרים גם הערה של המתרגם באשר לזמינותו של טקסט המקור כיום.

במקרים רבים הטקסט המופיע ברשומות הנרחבות של עידן טאיפינג מקביל לטקסט מאותו מקור המצוטט באנציקלופדיה פחות אקזוטית ויותר דקדקנית שיצאה תחת ידי אותו עורך: "המקראות הקיסריות של עידן טאיפינג". אך בהשוואה של הטקסט בשתי האנציקלופדיות ובהשוואת שתיהן מול מקורות ששרדו, מסתבר שבשתיהן בוצעו שינויי ניסוח ולא הועתקו ציטוטים מדויקים (וקשה להאמין כי שתי אנציקלופדיות שיצאו תחת ידם של אותם אנשים יסתמכו על גרסאות שונות של אותם מקורות).

הרשומות הנרחבות של עידן טאיפינג, אשר נוצרו מתוקף צו קיסרי, זכו להערכה רבה בדורות מאוחרים, ונחשבו הישג ספרותי מרשים. ואכן מדובר באוצר בלום של פולקלור, אמונות עממיות ואגדות מעולמה הקדום של סין. מטעמים לדמיון של כל חובב מיתולוגיה.

הספר מעולם לא תורגם במלואו לאנגלית או עברית. כמה ספרי ליקוטים מתוכו יצאו באנגלית, אך לא השתמשתי בהם בתרגום זה. במהלך התרגום נעזרתי בתרגומים מזדמנים לסינית מודרנית לפענוח ביטויים קשים במיוחד, אך התרגום בכללותו צמוד לטקסט המקורי, ואינו נסמך על פרשנויות של תרגומים מודרניים.

על מגילה תי"ח

מגילה זו היא הראשונה מתוך שמונה מגילות העוסקות בדרקונים, ומציגה אוסף מקטעים המשקפים מגוון רחב של זוויות על מקומם של הדרקונים בעולם הסיני. יש בין הסיפורים כאלו העוסקים בתכונות ידועות ומפורסמות של דרקונים, כגון הקשרם להורדת גשמים, "השלת העצמות" המיוחסת להם או הופעתם כסימן מבושר טוב. יש ביניהם העוסקים ברוחות דרקון ודרקונים מרושעים כמזיקים לכל דבר, ומולם כאלו המתארים את הדרקונים כיצורים תרבותיים החיים בקהילות מתורבתות כגון מדינה או משק בית. לאלו נוספת הקטגוריה של "סיפורים מוזרים" של ממש: תיאורי מקרים הנוגעים להופעת דרקונים אשר אין להם פשר, כמיטב מסורת "אסכולת הזוטות", וכל מטרתם להביא בפני הקורא את מלוא התמונה לגבי חלקם של דרקונים בעולם. בכך, מגילה זו בפני עצמה כבר מהווה סקירה נרחבת של מושג הדרקון בפולקלור הסיני.

עופר ולדמן, קיץ 2016

מקורות

הטקסט עליו מתבסס התרגום הוא זה המופיע ב"כלל הספרים של ארבעת האוצרות":

《欽定四庫全書》本。影印古籍 欽定四庫全書·子部十二·小說家類

תמונת השער היא יצירה של 吴伟 מתקופת שושלת מינג.

מגילה תי"ח

דרקונים חלק 1

הדרקונים הכחלחלים

בלילה בו נולד קונפוציוס, חצו שני דרקונים כחלחלים את השמיים, ירדו מטה והתקבצו כאות על משכנה של ג'נג'דזאי¹, וכך נולד המלומד. היו שתי אלות שבאו מן האויר נושאות טל מבושם, והוא שימש לשטוף את גופה של ג'נג'דזאי.

מתוך: "רשומות איסוף האבדות של ואנג דזה-ניין"²

1 ין ג'נג'דזאי היא אמו של קונפוציוס.
2 בגירסה של "רשומות איסוף האבדות" שהגיעה לימינו, הקטע קיים במגילה ג' עם מעט שינויי נוסח.

צָאוּ פִּנְג

בתקופת ג'יינו' בשושלת האן המאוחרת, שימש צָאוּ פִּנְג, המכונה ג'ונג'לי, מושל מחוז באדמות הצפוניות. ממשלו ומשטרו היו יוצאים מן הכלל. דרקון צהוב נראה בעמק ג'ולי בביתן גָאוּגָאֵנְג⁴. קרניו אורכן שני ג'אָנְג⁵. וגודלן עשרה ניי⁶. הזנב הגיע ליותר מעשרה ג'אָנְג. הקיסר שיבח זאת, העניק מאה יריעות משי, והוסיף למשכורתו אלפיים שָה⁷.

מתוך: "פרשנות לקלאסיקה של הנהרות"⁸

-
- 3 מילולית: "ייסוד ומלחמה". התקופה של השנים 56-25 לספירה.
 - 4 מילולית: "הרכס הגבוה".
 - 5 ג'אָנְג היא מידת אדם המרים את ידיו. כך שהכוונה כאן לקרניים באורך של כחמישה מטרים.
 - 6 ניי מוגדר "חמישה אגודלים", משמע - כיכולתה של יד אחת להקיף. לפיכך היקף הקרניים הוא כ 12 מטרים.
 - 7 שָה היתה מידה של כ 30 קילוגרמים בתקופה בה פורסמה "פרשנות לקלאסיקה של הנהרות". נראה שמדובר כאן על 60 טון תבואה.
 - 8 בגירסה של "פרשנות לקלאסיקה של הנהרות" שהגיעה לימינו, הקטע קיים במגילה ג' בנוסח כמעט זהה.

בתו של ג'אנג לו

בתו של ג'אנג לו כיבסה פעם בגדים לרגלי ההר, והיה שם ערפל לבן שכיסה את גופה, ולפיכך נכנסה שם להריון. היא התביישה בכך וחתכה את עצמה. בעודה גוססת אמרה לשפחתה: "לאחר שאמות מותר לך לפתוח את בטני ולהסתכל שם." השפחה עשתה כדבריה ומצאה שם זוג דרקונים, והיא שיחררה אותם בנהר האן. אז קברו את הבת בהר.

לאחר מכן, מספר פעמים הגיעו דרקונים, וחזיתו של הקבר נעשתה למשעול.

מתוך: "שלל רשומות הדאואיזם"⁹

9 נראה ש"שלל רשומות הדאואיזם" לא שרד לימינו.

הזקנה מג'אנגלינג

הזקנה ג'או מג'אנגלינג התפרנסה ממסחר ביין. בתקופת יישי¹⁰, התרוממה לפתע בליטה בקרקע ביתה. והזקנה בדקה אותה וראתה בה מוזרות. בוקר וערב היא התיזה עליה יין¹¹. פעם ראתה יצור יוצא וראשו דמה לחמור, אבל באדמה לא היתה מנהרה.

כאשר מתה הזקנה, שמעו בני ביתה מתחת לאדמה קול שנשמע כמו בכי. דורות מאוחרים יותר חפרו באדמה. וראו יצור מוזר דמוי תולעת¹² שלא הצליחו לאמוד את גודלו. אשר בתוך רגע אבדו עקבותיו. נוהגים לקרוא לזה "דרקון אדמה".

מתוך: "העניינים הישנים של ארמון החוף"¹³

10 405-419 לספירה.

11 מדובר במעשה פולחני שמסמל קורבן.

12 בקטע המקביל ב"מקראות הקיסריות של עידן טאיפינג" במגילה 289, השכנים הם אלו ששמעו בכי יומם ולילה, והיצור לא היה דמוי תולעת, אלא פשוט נע והתפתל.

13 בגירסה של "העניינים הישנים של ארמון החוף" שהגיעה לימינו, הקטע קיים במגילה ה' בנוסח זהה.

גָאן דְזוֹנְג

במזכר של גָאן דְזוֹנְג, שליח שושלת צ'ין, על ענייני מחוזות המערב נאמר: למכשפי הארצות הזרות יש יכולת של לחשי הגנה. הם מבקרים בנהרות, הולכים את הליכת יו'¹⁴ ונושפים אויר, ודרקון פורץ החוצה. ועם יציאתו אורכו כמה עשרות ג'אנג'¹⁵. המכשף נושף עליו, ובכל נשיפה מתכווץ הדרקון מיד. כאשר הוא מגיע לאורך כמה אגודלים, לוקחים אותו ומכניסים אותו לתוך כד, ומגדלים אותו בתוך מעט מים. בארצות הזרות יש לעיתים קרובות בצורות קשות. לפיכך כאשר שומעים המכשפים על מקום שיש בו בצורת, הם לוקחים לשם את הדרקון והולכים למכור אותו. דרקון אחד שווה כמה עשרות ג'ין'¹⁶ זהב, וכל המדינה מתקבצת לחזות בו. לבסוף¹⁷ פותחים את הכד, מוציאים את הדרקון, ושמים אותו בתוך בור מים עמוק. הולכים שוב את הליכת יו' ונושפים עליו, והוא מתארך לכמה עשרות ג'אנג'. ומיד יורד גשם מכל כיוון.

מתוך: "בָאוּ פוּ דְזְה"¹⁸

14 סוג של צליעה שמכשפים סיניים השתמשו בה. מקורה במיתוס כי הקיסר האגדי יו', בעמלו הרב בהסטת השטפונות, נעשה חולה במחלה שגרמה לו צליעה, וזוהי צליעתו. תיאור מדוייק של טכניקת צליעה זו מצוי ב"בָאוּ פוּ דְזְה", בפרקים הפנימיים, פרק 17.

15 כמה עשרות מטרים, ראה בהערה בקטע "צָאוּ פֶּנְג'".

16 ערכו של ג'ין באותה תקופה היה כרבע קילו.

17 על פי הגירסה המקבילה ב"אוסף הספרות" במגילה 96 (וגם על פי גרסאות נוספות), כל המדינה מתקבצת לשכור אותו, ו"לבסוף" מתייחס לסגירת העיסקאות.

18 בגירסה של "בָאוּ פוּ דְזְה" שהגיעה לימינו, הקטע אינו קיים. הגירסה כאן כמעט זהה לגירסה שב"אוסף הספרות" שמצוטטת מאותו מקור, ומוסיפה כי בכל בקבוק היו ארבעה-חמישה דרקונים.

ארץ דרום שין

בארץ דרום שין יש נביעה נסתרת במערה, תחתיה עוברים עורקי האדמה¹⁹, ושם יש דרקונים מנוצים ודגים מנוצים. בבוא העונה הם משילים את עצמותיהם בבריכה²⁰ הנרחבת. הדגים והדרקונים שוכנים ביחד במערה.

ארץ זו העלתה מנחה דרקון אחד בתקופת יין. יין ייסדו משרת פקיד גידול דרקונים שהמשיכה ללא הפרעה עד תקופת שושלת ש'יה²¹, וכך שימש הדבר לשמו של שבט. כאשר היטה יו'²² את הנהרות וארבעת הימים נתקבצו, שיחררו אותם בשפך נהר לו.

מתוך: "רישום איסוף האבדות"²³

19 "עורקי האדמה הוא מושג ידוע בקביעת זרימת האנרגיות החיוביות והשליליות בפנג שווי, אולם סביר יותר להניח שכאן ההתייחסות היא למשמעות הגיאוגרפית של "מי תהום".

20 על פי הפולקלור הסיני, דרקונים משילים את עצמותיהם כפי שנחש משיל את עורו, בתהליך של התחדשות. לפיכך "עצמות שהושלו" התקבל גם כמושג מקובל בדאואיזם לעצמות שנוותרו מאחור לאחר שהנשמה נסקה לשמיים.

21 יין הוא כינוי לחלקה המאוחר של שושלת ש'אנג בסביבות 1046-1250 לפנה"ס, אולם הגירסה הקיימת כיום ב"רשומות איסוף האבדות" משייכת את מנחת הדרקונים (זכר ונקבה) דווקא לתקופתו של השליט האגדי שון, מאות שנים לפני כן, וזה גם השיוך המקובל במסורת. האזכור בטקסט ש"התפקיד נמשך עד שושלת ש'יה", אשר קדמה לשושלת ש'אנג, מחזק את ההנחה שהאזכור של יין כאן מקורו בשגיאה.

22 הקיסר האגדי, מייסד שושלת ש'יה.

23 "רישום איסוף האבדות" הוא שם נוסף לספר "רשומות איסוף האבדות". בגירסתו שהגיעה לימינו, הקטע קיים במגילה א' (קיים תרגום לעברית של המגילה מאת עופר ולדמן) בקטע על יו' שון. בנוסח כמעט זהה.

זירת הדרקונים

ב"רשומות איסוף האבדות של וָאֲנֵג דְּזָה-נִיִּין" נאמר: במזרח הר פֶּאֲנֵגְגֶּ'אֲנֵג²⁴ נמצאת זירת הדרקונים, ריבועה אלף לִי, ועורות ועצמות הדרקונים שם הן כרכס הרים, והן פזורות על מעל מאה צ'ינג^{25,26}."

"רשומות תיאור הפלאים"²⁷: "במחוז ג'ינינג נמצא האי לונגְדְּזָאֲנֵג²⁸. הזקנים אומרים כי דרקונים משילים את עצמותיהם באי הזה, וכיום נדמה שבמימיו יש עצמות דרקונים רבות. בבדיקת ההרים, הגבעות הרכסים והמערות באיזור עולה כי הם מסוגלים להעלות עננים וגשם. ובכולם עצמות דרקונים. בין אם בעומק או קרוב לפני השטח. כולן בתוך האדמה. השיניים, הקרניים, הזנבות והרגליים, נדמה שכולם שלמים. הגדולים שבהם אורכם כמה עשרות ג'אֲנֵג או שהיקפם כעשרה ניי²⁹. הקטנים, אורכם רק אמה או שתיים, או שלושה-ארבעה אגודלים. הגוף נמצא שם מוכן. וברגע שהוא נאסף³⁰, רואים אותו."

ב"מאזן דיונים" נאמר: "הציקדות נולדות בתוך הבטן, בוקעות את הגב ויוצאות, אין זאת אלא כי הן משילות בשל הגשם. השלת העור של הנחשים גם היא כזו."³¹

זה מקרוב משפחה מן האי ג'ינְפּוּ פִּירְקָה בקתת עשב ומצאה על הקורה הראשית עצמות דרקון שאורכן כג'אֲנֵג אחד, וגם הן היו שלמות ומוכנות.

מתוך: "קלאסיקת התגובה"³²

-
- 24 מילולית "מרובע וארוך". השם התקבל כשם כולל לאיי בני האלמוות, ולפיכך גם צורת אי מרובעת נחשבת לצורתו הסטנדרטית של אי שכזה.
- 25 המידה צ'ינג גודלה כ 0.6 קילומטר רבוע. הגודל שניתן כאן הוא כפי הנראה סמלי, בדומה ל"אלף לִי".
- 26 "רשומות איסוף האבדות של וָאֲנֵג דְּזָה-נִיִּין" הוא שם נוסף לספר "רשומות איסוף האבדות". בגירסתו שהגיעה לימינו הקטע קיים במגילה לִי, עם מעט יותר פירוט.
- 27 "רשומות תיאור הפלאים" אבד במהלך ההיסטוריה, ושוחזר, בין השאר מתוך הקטע הזה, על ידי לו שוֹן בספרו "שחזור סיפורים עתיקים".
- 28 מילולית "קבורת הדרקון".
- 29 על הגודל "עשרה ניי" ראו בקטע "צָאוּ פֶּנְגְּ".
- 30 נאסף על ידי רוח הדרקון ששבה להשתמש בו כגוף. לכן אותה מילה משמשת בטקסט המקור לציון הגוף כשלם וכ"מוכן" לשימוש.
- 31 בגירסה של "מאזן דיונים" שהגיעה לימינו, הקטע נמצא במגילה ט"ז, כהערה בדיון על השאלה כיצד יכולים קדושים להיוולד. הניסוח שם שונה לחלוטין ואין בו כל איזכור לחלק השני של הציטוט ולאזכור גשם או נשילת נחשים. למעשה שם משתמשים בביטוי "復育", "התחדשות" שחוזר ומופיע בספר במקום "בתוך הבטן", שימוש המראה שבציטוט בטקסט שלנו נפלה שגיאת העתקה. למעשה ייתכן שהשיאה מהותית יותר, כי במגילה ס"ב של "מאזן דיונים" מוגדר במפורש שהציקדה מתחדשת ולא משילה, כי בהשתנותה יש שיפור. כך שהציטוט כאן לא עקבי עם הטקסט המוכר כיום.
- 32 "קלאסיקת התגובה" בימינו הוא שם נרדף לספר בשם "מאמר תגובת העליון". זהו טקסט העוסק במוסר אין בו כל קטע דומה לציטוט המופיע כאן, והוא אינו מאזכר כלל דרקונים. כנראה שהטקסט שמצויין כאן הוא טקסט אחר שאבד במרוצת הזמן.

האבן הצבעונית

צ'וֹאֵן וְנִמְנָג. איש הר טיינמו³³. מצא בגדה המערבית של מקדש גוֹוֶאן-יִין³⁴ אשר באגם שבאחורי שִׁינְפֶּנְג. אבן צבעונית³⁵, גדולה כמו קערת מכתש. הדוגמאות שעל האבן התערבלו והשתרגו, וכאילו זהרו. וְנִמְנָג האמין כי זהו פלא אלוהי, ונשא אותה והגיש אותה לוו מלִיֶאֱנְג³⁶. וו מלִיֶאֱנְג שמח, והורה להניח אותה בצד האולם הקיצוני. כעבור שנה וקצת האירה האבן את המבואה, ונשמע קול דמוי רעם. הקיסר האמין כי מדובר בסימן מבשר רעות, זימן את האדון ג'יה והראה לו. וזה אמר: "זהו אבן המתגלגלת לדרקון מן המחוזות העליונים, ואינה מעולמם של בני האדם. אם מערבבים אותה עם אבן חול אדומה מנהר לוֹו ועם יין לכדי רפואה, ומרתיחים מעל מאה רתיחות, היא מתרככת וניתן לאכול אותה. אם ילטשו אותה לכדי כלי אוכל תוכל להאריך חיי אדם. אנשים בעלי מוסר וברי מזל, ישתמשו באשר נפל בחלקם. באם ישמע בה קול, דרקונים ירצו לקחת אותה." הקיסר הורה למהר ולהשיג אבן אדומה, וכנדרש הורה לפועלים ללטש את האבן לכדי קערות, כל אחת בתכולה של חצי מנה מחומשת³⁷, ולהשתמש בהן לארוחות הקיסריות. והניחוח שלהן היה טוב להפליא. את השברים הנותרים הניחו במקומן הקודם. לפתע הגיע דרקון אדום, שפמו מתנפנף ורעמתו פרועה, פיתל זנבו ונכנס לארמון, אחז באבן ועזב את המקום בנסיקה. הקיסר שלח לבדוק את העניין, ומסתבר שבשנתיים בהם היתה רגילה, היתה במרכזו של מאבק בין דרקונים שנלחמו עליה בכפר דָאֶנְגו שבמחוז שְׂפִינְג³⁸. איתרע מזלן של הקערות להיתקל במרד חואו ג'ינג³⁹, ומקום הימצאן לא נודע.

מתוך: "רשומות ארבעת האדונים מלִיֶאֱנְג"⁴⁰

33 מילולית "עין השמיים".

34 גוֹוֶאן-יִין הוא הבודהה של החמלה.

35 מילולית "אבן בעלת חמשת הצבעים". "חמשת הצבעים" הוא ביטוי מקביל בסינית ל"שלל צבעי הקשת" בעברית.

36 הקיסר וו מלִיֶאֱנְג, 464-549 לספירה, מקים שושלת לְאֶנְג הדרומית בתקופת השושלות הצפונית והדרומיות.

37 "מנה מחומשת", מילולית "חמישה דואו", היא על פי מידות תקופת לְאֶנְג כחמישה ליטרים, ושימשה בתקופות שאחרי שושלת ג'ין גם כדי לציין כמות הניתנת כמשכורת מצומצמת לפקידים.

38 מילולית שם המחוז מכיל את המילה "תחילה", בעוד ללא המילה הזו המשפט נראה חסר דקדוקית. נראה שיש מי שמתרגם

כי השנתיים בהם היתה האבן רגילה החלו בכפר דָאֶנְגו שבמחוז פִינְג. אולם עדויות על מקרה אחר מן הספרות, על באר

שנפערה באותו הכפר דָאֶנְגו, מראות אף הן ששמו של המחוז בו נמצא הכפר הוא אכן "שְׂפִינְג".

39 המרד פרץ בשנת 548 לספירה, הווה אומר עוד בתקופתו של הקיסר שיצר את הקערות.

40 הספר לא שרד לימינו, מלבד בציטוטים המופיעים ב"רשומות הנרחבות של עידן טאיפינג".

המערה של אגם ג'ן

באגם ג'ן, בדרום הר דונגטינג ישנה מערה שעומקה מעל מאה אמות. היתה שם חומה ארוכה וכך האדון יאנג רץ ובטעות נפל אל תוך המערה. הוא דידה והתקדם כשהוא עולה ויורד מעל חמישים ל' והגיע אל ארמון דרקונים⁴¹. סביבו השתרע שטח של ארבעה-חמישה ל', ומלמטה היה בוץ ירקרק שהגיע עד הברכיים. הדרקונים של מגדלי השמירה של הארמון הרחיקו בעזרת אויר את המים, שהמטירו כמו ערפל עדין, אשר הזהיר יומם וליילה. כשהגיע לדרקוני השטפונות⁴² הקטנים ששמרו על השער, הם פרשו את קשקשיהם, שלפו את טופריהם ועצרו אותו, והוא לא הצליח להיכנס. האדון רץ במערה מעל מאה ימים, ואכל בוץ ירוק שטעמו כאורז עגול. לפתע כמו הכיר את הדרך חזרה, בדק, ויצא משם.

כשנעשה למושל מחוז וו, השמיע את העניין בפירוט לקיסר וו מליאנג⁴³. הקיסר שאל את האדונים הגיבורים⁴⁴, והאדונים אמרו: "למערה זו ארבעה ענפים. אחד מחובר לגדה המערבית של אגם דונגטינג⁴⁵, אחד מחובר לגדת החוף הצפוני של נהר צ'ינגינג⁴⁶ על דרך סה-צ'ואן, אחד מחובר לנקיקי המערות שבין שני ההרים ל'ו ופ'ו⁴⁷, ואחד מחובר אל הגדה המזרחית של האי קוסאנג⁴⁸. כי אוחת בתו השביעית של המלך הדרקון של הים המזרחי באוצר הפנינים של המלך הדרקון, וכמה אלפי דרקונים קטנים מגינים על הפנינים הללו. הדרקונים מפחדים משעווה, אוהבים אבני חן ו"רוקות חלולות"⁴⁹, ובעלי תיאבון לשלויים. אם תשלח שליח, תוכל להשיג את אוצר הפנינים."

הקיסר שמע והרעיף תשבחות. וכך הורה שמי שיוכל לצאת לשליחות, יתוגמל בנדיבות. יו' פיל'ו, נער⁵⁰ מן הכפר באי'שווי שבנפת מאו אשר במחוז חווינג'י, ביקש לקחת זאת על עצמו.

אמר האדון ג'יה⁵¹: "אב קדמון שלך, חמישה דורות אחורה, שרף למוות את הדרקונים של בריכת הים המזרחי, מעל למאה ראש, ובשובו הרגו אותו דרקונים. בקרב בני דרקון אתה נחשב רשע, איך תוכל ללכת?" יו' פיל'ו הודה באמת, וויתר.

אז הגישו שני אחיו של ל'ו ד'זה-צ'ון, איש אוואינג'ה⁵² אשר בנפת ל'וולי שבמחוז ח'פו, תצהיר ובו הצהירו: "משפחתנו קשרה קשרי נישואין עם הדרקונים ששולטים בנהר לינג ובנהר ל'ו, ואבותינו הקדמונים התהדרו ביכולתם לתרבת⁵³

41 ארמון של אחד ממלכי הדרקון שעל פי הפולקלור הסיני שולטים במקווי המים ובימים.

42 סוג של דרקון המציף את מקווי המים, והשני גורם לגשמים המקושרים לשטפונות.

43 הקיסר וו מליאנג (464-549 לספירה) היה אבי שושלת ליאנג, ותקופתו נחשב לתקופת שגשוג ויציבות במסגרת השושלות הדרומיות.

44 אלו הם ארבעת האדונים מגידי העתידות שעליהם נכתב הספר "רשומות ארבעת האדונים מליאנג".

45 האגם המתוק השני בגודלו בסין. מילולית "אגם היכל המערה", כאשר "היכל המערה" מכוון למשכנם של בני אלמוות.

46 נהר גדול בסביבות מרכז מחוז סצ'ואן. משמעות שמו "הגלילות השחורות".

47 שני הרים שהמערות בהם מיוחסות לבני אלמוות. בתקופת שושלת ג'ין גם הוקמו שם מקדשים.

48 מילולית "אי התות היבש". האי מוזכר רק בהקשר של הסיפור שלפנינו, ואינו מוכר כיום.

49 אבנים ירקרקות-צהובות, אשר תוכן חלול, והן נוצרות רק באגם צ'י במחוז שאנגשי. האבנים עצמן והמים הממלאים אותן משמשים מרכיב ברפואה הסינית.

50 "צעיר" הוא תיקון בטקסט על בסיס אחת המהדורות. בטקסט הופיע במקור סימן שמשמעותו "מיד", אך אינו מותאם היטב למבנה המשפט.

51 אחד מארבעת האדונים הגיבורים. "ג'יה" מילולית משמעו "גיבור".

52 בני אוואינג'ה היו שבטים מדרום מזרח סין, חלק משבטי ינג'ה המזרחיים (דונג'ינג'ה), אם כי ייתכן שמדובר פשוט בתושב של המקום בו נהגו לחיות בעבר השבטים הללו. מעניין לציין כי בני אוואינג'ה מתוארים בספר "תיעוד האדמות והאזורים" בתור "מקועקעים, קצוצי שיער ונמנעים מדרקונים".

53 הסימן משמעו "לשנות" או "להשתנות", אולם על פי המשך הטקסט, ברור כי הכוונה היא לא להפיכת האבות הקדמונים לדרקונים אלא לתירבות או אילוף שלהם. מאחר שההתייחסות כאן לדרקונים אינה כחיות גרידא, ולכן "לתרבת" יותר נכון

דרקונים נוראיים. הקיסר ג'יינן מג'ין⁵⁴ מינה שר מאבותינו הקדמונים כדי לאסוף ולתרבת דרקונים ארסיים. נפת לונגְחֹוּה⁵⁵ של היום היתה מקום מושבו של אותו שר מאבותינו הקדמונים. דרקון האבן ממחוז שְׂיָאָנְג⁵⁶ היה אלים להחריד וקשה לתירבות, אך השר מאבותינו הקדמונים תירבת אותו. מכאן נפת חֹוּאֶ'שְׁלוֹנְג⁵⁷. כל הדרקונים הגדולים של בימת השמיים שבדרום הים המזרחי, של ערוץ שְׂיָאָנְג, של פֶּנְגְלִי, של סלעי טוֹנְגְגוֹ וכדומה⁵⁸, כולם מכירים את השר האבן הקדמון של השבט, ומכירים גם את צאצאיו של אותו שר. ברשותך נמלא את פקודת המלך."

אמר האדון ג'יה: "אבן השליטה בדרקונים של משפחתכם עדיין בנמצא?"

ונענה: "אכן כן. אנו מתכבדים לשלוח אותה כתשורה לעיר הבירה. חקור ובחן אותה."

אמר האדון: "למרות שהאבן שלכם יכולה לשלוט בגשם ורוח קלים ולזמן דרקונים בשבי, היא אינה יכולה לשלוט בדרקון של הפנינה הנסתרת של מלך הים." והוסיף "יש לכם את קטורת לשד הדרקון⁵⁹ של הים המערבי?"

אמרו: "אין"

אמר האדון: "אז איך תוכלו להתמודד עם הדרקון?"

אמר המלך: "העניין אינו עולה יפה."

אמר האדון: "הסירות הגדולות של הים המערבי, אם יחפשו את קטורת לשד הדרקון, ישיגוה. בימים עברו הפיץ איש האמת של טוֹנְגְבָאִי⁶⁰ את הדרך והמוסר, וש'וֹ מִי וּמָאוֹ ז'וֹנְג'⁶¹ רכבו על דרקונים. כל אחד מהם נשא אבן שליטה בדרקונים במשקל עשרה ג'ין⁶². גם היום הן חייבות להיות בנמצא. אנא חפש אותן."

מתוך: "רשומות ארבעת האדונים מְלִיאָנְג"⁶³

כאן מ"לאלף".

54 מלך בשנים 320-372.

55 מילולית "אילוף דרקון".

56 דרקון האבן מוזכר גם במגילה תצ"ב כמי שדווקא בנו הקטן היה פראי, והאב לא ראה זאת בעין יפה.

57 מילולית "אילוף דרקון האבן", אך גם "הדרקון שהפך לאבן".

58 תרגום השמות ברשימת המקומות אינו ודאי. ייתכן שמדובר בדרום הים המזרחי (בעיקר בהקשר המלך הדרקון שהוזכר מוקדם יותר), וייתכן שמדובר במזרח אי הָאֵינְאָן. ייתכן שכל המקומות מיוחסים לשם, בעיקר משום שצוק בשם טוֹנְגְגוֹ הוא הנקודה המזרחית ביותר בהָאֵינְאָן, וייתכן שרק "בימת השמיים". ואולם בדיקה של שמות רוב המקומות מעלים את הסברה כי כולם מצויים באיזור האגמים שבסביבות צפון מחוז גְ'יאָנְגְשִׁי. "בימת השמיים" הוא כינוי למצפה כוכבים, והוא שם נפוץ

כל כך שקשה לאתר לאיזה מקום הכוונה בטקסט. ערוץ שְׂיָאָנְג הוא כפי הנראה "נהר שְׂיָאָנְג" (湘江) המהווה חלק מהיאנגצה דרומית מערבית לעיר ווֹהָאן. פֶּנְגְלִי הוא שם שלאורך ההיסטוריה יוחס בטעות לאגם פוֹיָאָנְג, הנמצא דרומית מזרחית לוֹוִהָאן. וטוֹנְגְגוֹ היא נפה בין נהר שְׂיָאָנְג לאגם פוֹיָאָנְג, דרומית לוֹוִהָאן. אולם איזור האגמים נמצא כ-200 ק"מ מן הים המזרחי, כך שלא ברור מה הקשר שלו לים המזרחי שמוזכר בתחילת המשפט.

59 "קטורת לשד הדרקון" הוא גם שמו של הצמח הנדיר *Dipterocarpus turbinatus* (חסר שם עברי), אשר ניתן למצוא במערב הודו, בקמבודיה ובמחוז יוֹנְאָן. לא ברור אם הכוונה כאן לאותו צמח או לרכיב אגדי.

60 "איש האמת של טוֹנְגְבָאִי" הוא כינויו של קדוש דאואיסטי הנחשב לבנו של המלך לִינְג מְג'וֹאוֹ (סביבות שנת 550 לפנה"ס), אשר מילדות היה ידוע כנסיך חובב דאו, וכשבגר נדד ולמד את דרכי הדאו עד שלבסוף השיג אותו ונסק לשמיים על גבי עגור.

61 ש'וֹ מִי (305 לספירה), היה מן הקדושים הדאואיסטים הידועים של תקופת ג'ין המזרחית, הגיע לדרגה גבוהה מאוד בשירות הציבורי, ובמקביל טיפח את עצמו ברוח הדאואיזם. הוא נערץ בעיקר באסכולת ה"צלילות העליונה". מָאוֹ ז'וֹנְגְגוֹ חי בתקופת האן המזרחית (200-25 לספירה) והיה איכר במשך 40 שנה. בשל התנהגות מופתית שהפגין פרש עליו חסות אציל מפורסם, ועודד אותו ללמוד עד שנעשה לאדם מכובד וידוע בסגולתו.

62 כ-2.5 קילוגרם.

63 על הספר ראה בקטע "האבן הצבעונית".

הקיסרית של וו מְלִיאַנְג

הרעיה הקיסרית של וו מְלִיאַנְג, צ'ה"ה, היתה קנאית מטבעה. כאשר עלה הקיסר וו לשלטון, לא הספיק להעניק תארים, ולפיכך זעמה, וזינקה לפתע אל תוך הבאר בחצר הארמון. ההמון מיהר אל הבאר לחפש אותה, אך הקיסרית כבר הפכה לדרקון מרושע. עשן ולהבות זינקו השמימה, ואף אחד לא העז להתקרב. הקיסר התאבל ממושכות, וכך העניק לה את התואר "מלך הדרקונים השמימי"⁶⁴, והקים מקדש מעל הבאר.

מתוך: "רשומות שתי הבירות"⁶⁵

64 המדובר בְּצ'ה חוֹנְי, אשתו של הקיסר וו משושלת לְיַאֲנְג שחיה בשנים 468-499.
65 זהו המקור היחיד בספרות בו מופיע יצור בעל כינוי שכזה.
66 במגילה היחידה של הספר שהגיעה לימינו, מתוך חמש שהיו במקור, הקטע אינו נמצא.

לְיוֹ גִ'יָה מְסוֹנֵג

לְיוֹ גִ'יָה מְסוֹנֵג גַר בְּגִ'יָאֲנֵגְלִיִּנְג⁶⁷. בתקופת יוֹ'אֲנֵגְיָה⁶⁸ בתו בת הארבע עשרה, שהיתה טובת מראה ויפה להפליא ומעולם לא קראה סוטררה בודהיסטית, לפתע יכלה לדקלם בעל פה את סוטררת הלוטוס. כשחיפשו בחדרה של הנערה, מצאו בו אור מופלא. הנערה אמרה שכבר השיגה הארה, וכנדרש היא בדיאטה צמחונית של שבעה עשר ימים. משפחתה הציבה מושב מוגבה, והתקינה חופת אבנים טובות⁶⁹. הנערה עלתה לשם והתיישבה. אמרה דברה, ולמילותיה אין חקר⁷⁰.

היא גם דיברה על אסונות והתמזלויות של אנשים, וכל הדברים אומתו. מקרוב ומרחוק כיבדוה, והגלימות שהסירו והאוצרות שהרעיפו היו רבים מספור. כשהיה מלך הֶנְגְיָאֲנֵגְ⁷¹ בעיירה, הוביל בעצמו את כפופיו לחזות בה. כעבור שנים עשר ימים אמר איש הדת הדאואיסטי שְׂסוֹנְאֵן גִ'יָן⁷²: "זה באשמת רוח רעה", ניער את בגדיו הגסים⁷³ והגיע לשם. מרגע שידעה הנערה, שלחה אנשים לשמוע על הדלת. באומרה: "שד מגיע לבצע חיפוש"⁷⁴, לבוש כולו בגדי דאון. וכולכם, אל תכניסו אותו!"

גִ'יָן שינה את הופעתו, ונכנס בפתאומיות. הנערה בתחילה המשיכה לצעוק ולגדף, וגִ'יָן התקדם ישר, והתיז עליה מים, והיא התנערה וכעבור זמן רב שבה להכרה. כשנשאלה על שאירע, אמרה שלא היתה מודעת לכל שאירע. גִ'יָן אמר: "זוהי רוח דרקון"⁷⁵.

מאז שבו הדברים למסלולם, והנערה נישאה לתוך משפחת שְׂנֵ'אֵן.

מתוך: "העניינים הישנים של ארמון החוף"⁷⁶

67 נפה במחוז חונְבֵי של היום.
68 תקופת השנים 424-453 לספירה, ימי השושלות הצפונית והדרומיות.
69 חופה יוקרתית שכזו מתוארת פרושה מעל ראשם של הבודהה ושאר דמויות אלוהיות.
70 הסימן המשמש כאן משמעו "מסתורי" ו"עמוק". ומכאן "אין חקר".
71 הֶנְגְיָאֲנֵגְ היתה עיר מרכזית באזור דרום-מרכז סין אשר שימשה לא פעם עיר בירה, ותואר המלך שלה הוענק החל משושלת האן ועד שושלת מינג.
72 השם עצמו סמלי מאוד. הוא כנראה שם מקצועי ולא שם אמיתי, ויתורגם מילולית "אמת רשומות-מסתורין".
73 הבגדים מצביעים על כך שמדובר במתבודד עני.
74 הניסוח מתקוצר כל כך, שייתכן גם התרגום "מגיע מחפש שדים ורוחות".
75 נדיר שהביטוי "רוח דרקון" משתמש בסימן 龍 לדרקון כפי שהוא מופיע כאן. בדרך כלל מדובר בסימן 虺 המתיחס לדרקון מסוג ספציפי. במקרה שלפנינו מדובר ברוח הנוצרת ביערות ומזיקה לאנשים ומבלבלת אותם.
76 בגירסה של הספר שהגיעה לימינו, הקטע קיים במגילה ה' בנוסח זהה.

סונג יו'ן

בתקופת יוי המאוחרת נשלח סונג יו'ן אל מחוזות המערב⁷⁷, והגיע אל הר צבור שלג⁷⁸ שבו היתה בריכה, ודרקון מרושע שכן בה. בעבר חניה של שלוש מאות סוחרים לצד הבריכה עוררה את זעמו של הדרקון, והוא הרג את הסוחרים בהצפה. מלך גוֹטוֹו⁷⁹ שמע על כך, ויתר על כסאו לטובת בנו, ופנה למדינת נְיָאוּצ'ֶאֲנְג⁸⁰ ללמוד השבעות בראהמניות⁸¹. בתוך ארבע שנים היטיב לרכוש את את האומנות ומששב וחידש את מקומו במלוכה הטיל קללה על הדרקון בבריכה. הדרקון הפך לאדם, הביע חרטה כלפי המלך, והמלך נענה לו.

מתוך: "רשומות הסנגהאראמה של לוֹיָאֲנְג"⁸²

-
- 77 "מחוזות המערב" הוא כינוי לכלל הארצות מערבית לסין, ולעיתים שימש גם לציין את האימפריה הרומית, שהיא הגורם הדרומי ביותר אליו הגיעו השליחים הסיניים בעת העתיקה. נקודתית במקרה של סונג יו'ן, מחוזות המערב בהם ביקר לא עברו את מרכז אסיה וצפון הודו.
- 78 השם "צבור-שלג" גם יכול להתפרש כשם ההר, אולם על פי הטקסט המקביל ב"רשומות הסנגהאראמה של לוֹיָאֲנְג" ובמקראות הקיסריות של עידן טאיפינג במאמר 龍下, מדובר על הר בוקְיִי (מילולית: "שלא ניתן להסתמך עליו") אשר היה באיזור שהיה מושלג בכל עונות השנה.
- 79 נראה שיש שגיאה בשם הממלכה. ב"רשומות הסנגהאראמה של לוֹיָאֲנְג" ובמקראות הקיסריות של עידן טאיפינג, שם הממלכה הוא 盤陀, פְּאֲנְטוֹו, והכוונה היא כפי הנראה ל 罽盤陀, לְצִיֶּה-פְּאֲנְטוֹו, קהאבאנדהא בסנסקריט, ממלכה מתקופת האימפריה הפרסית ששכנה בתחילתו של המעבר שבהרי פאמיר אשר מקשר בין קאשגאר הסינית לחבל קאשמיר ולאיסלמבאד שבפקיסטן.
- 80 נראה שמדובר בשגיאה גרפית בשני קווים בגללה נכתב הסימן 鳥 "נְיָאוּ" (ציפור) במקום הסימן 烏 "וּ" (עורב) שמופיע בסיפור המקביל ב"מקראות הקיסריות של עידן טאיפינג". ולפיכך מדובר למעשה בארץ וּצִי'אֲנְג, היא אודיאנה, מדינה ששכנה בעמק סוואט בפקיסטן, בקצה מעבר ההרים בו מתרחש הסיפור. אודיאנה מוכרת בעיקר מסביבות המאה התשיעית לספירה, כמה מאות שנים לאחר תקופתו של כותב הסיפור, דווקא כמוקד חשוב בהפצת זרם הווג'ריאנה הטיבטי של הבודהיזם.
- 81 השבעות בראהמניות הן לחשי קסם מדת ההינדו. הסימן הסיני מכוון למושג שהוא בין קללה ללחש כישוף לתפילה, ומכאן השימוש ב"השבעה". אגב, מפתיע האזכור האוהד של כישוף הינדואיסטי בסיפור שמקורו בכתביו של בודהיסט, שאמור לקדם את הפרטיקות הבודהיסטיות, אפילו האזוטריות שבהן, כנעלות על אלו ההינדואיסטיות.
- 82 בגירסת הספר שהגיעה לימינו, הקטע קיים במגילה 5 בניסוח כמעט זהה, ועל פי ציטוטים מקטע שכיום חסר בספר "יער הפנינים של גן הדהארמה", מקור הסיפור בספר "רשומות בית סונג יו'ן", ששימש גם מקור ל"רשומות הסנגהאראמה של לוֹיָאֲנְג".

צאי יו'

בשל יום האבל הלאומי⁸³ ארגן צאי יו', מושל מחוז חונג'ונג⁸⁴, ארוחה צמחונית במקדש ג'אוג'ינג⁸⁵. לפתע הופיע ענן שחור, דחוס מאוד, שעלה מצפון מזרח ונעצר אל מול אולם הבודהה. בענן היו קולות רעם עמומים. הפקידים עדיין לא העלו קטורת⁸⁶, והם ניצבו יחדיו בקדמת האולם ועמדו מקובצים כשהם מביטים מעלה. הם ראו שני ילדים במלבושים אדומים ושני ילדים במלבושי טורקזי, וכולם יורדים מתוך הענן. שני הילדים הלבושים אדום הגיעו ראשית לעמוד בפניה הדרום-מערבית של האולם, והוציאו נחש לבן שאורך גופו מעל ג'אנג⁸⁷. אז פנו מעלה והשליכו אותו לתוך הענן. הרעם התגבר בהדרגה והתגלגל מטה. בתוך רגע נחת אותו הנחש מטה מתוך הענן, ונכנס בחזרה אל מתחת לעמוד ממנו הוציאוהו. בכך התערבלו ערפילי הענן מטה אל האדמה. הילדים לובשי הטורקזי ירדו ונעצרו. איש אחד תפס בעמוד האולם בשתי ידיו והרימו מעל לקרקע מרחק כמה אצבעות, וילד אחד משך מתחתיו נחש לבן באורך של כשני ג'אנג, פנה מעלה והשליכו לתוך הענן. בכך נסקו גם ארבעת הילדים מעלה בעת ובעונה אחת, נכנסו אל תוך הענן ועזבו. כשהיה הענן גבוה למדי, התפזר בכל רחבי השמיים.

בלילה היתה סערת ברקים עם גשם כבד⁸⁸, ועד הערב התבהרו שוב השמיים.

לאחר מכן הביטו בבסיסים של עמודי ההיכל, והם היו מוסטים בכחצי אצבע ולא היו ממוקמים כראוי. נזירי המקדש אמרו כי תוכם של העמודים הללו חלול. לפיכך קדחו בעמודים עד לתוכם, והוא אכן היה חלול, ושימש מסתור לדרקונים.

מתוך: "רשומות איסוף האבדות של הקיסרות"⁸⁹

83 יום הזכרון לקיסר ולקיסרית.

84 מחוז גדול בעל חשיבות אסטרטגית בתקופת שושלות האן עד סווי, באזור מחוזות חנאן ושאנשי של היום.

85 משמעות השם "סגידה קורנת", השם לא מוכר כיום למקדש כזה או אחר. צ'ן ג'אן (陳鱣) מתקופת שושלת צ'ינג שכתב פרשנות לספר נתקל בטקסט בו הסימן הראשון בשם המקדש היה חסר, ותיקן על ידי הוספת הסימן 崇, לקבלת השם צ'ונג'ינג, שמשמעו "לסגוד", והוא שם נפוץ למקדשים.

86 טקס בודהיסטי. במקרה הזה, כנראה חלק מאירוע הארוחה.

87 מידת אדם המרים את ידו. כשלושה מטרים.

88 הדרקונים מקושרים בסין לגשם. לפיכך משמעות הסערה החזקה היא שדרקונים השתחררו וחוללו אותה.

89 בגירסה של "רשומות איסוף האבדות של הקיסרות" שהגיעה לימינו, הקטע אינו קיים.

לי ג'ינג

לי ג'ינג, דוכס מדינת ויי בתקופת טאנג, בטרם עלה לגדולה ניסה לצוד בהר הנשמות, וחנה ואכל בכפר שבהר. הזקנים התפעלו מהתנהגותו והכבירו עליו מתנות, וככל שהתארכו השנים היו נדיבים יותר. פעם נתקל בעדר צבאים, ורדף אחריהם. עם רדת הערב חשב לוותר אך לא יכל. בתוך זמן קצר איבד את דרכו בחשיכה. אבדה לו הדרך חזרה, והוא התהלך ברוח נכאים כי רב היה דיכאונו. בקצה עינו קלט הבהוב להבה, והוא שעט לכיוונה. משהגיע ראה דלתות צינור ואחוזה גדולה, וחומות ומבנים שגובהם רב. הוא הקיש על הדלת. המתין זמן רב, ואיש אחד יצא לברר בעניינו. הוא אמר בשקט כי איבד את דרכו וכי הוא מבקש מקום ללון.

ענה האיש: "אדוני כבר יצא. רק הגברת בנמצא. לינה אינה אפשרית."

"נסה לדווח" אמר ג'ינג. וזה נכנס להודיע.

משיב ויצא אמר: "במקור לא רצתה הגברת לאפשר, אך בשל החושך, ומאחר שהאורח הזכיר כי איבד דרכו, אי אפשר שלא לתת לו סעד." והזמין אותו להיכנס אל האולם.

בתוך רגע יצא משרת כהה גלימות ואמר: "הגברת באה."

היא היתה כבת חמישים, חצאיתה בטורקזי עמוק עם עליונית פשוטה, הבעתה אצילית ורוגעת כאילו היתה מן השרים המלומדים. ג'ינג התקדם והשתחוה, והיא החזירה קידה ואמרה: "בניי כולם אינם בנמצא. ולא מן הראוי כי אציע לינה. אך היום החשיך, וטעית בנסותך לשוב את הדרך. אם לא אפשר את הישארותך, לאן אשלחך? לפיכך נשתמש במעון ההרים והשדות. כשישוב בני ייתכן שיחשיך ויהיה רועש, אך אין מה לפחד."

הם פנו לאכול, והיה טעים למדי, עם הרבה דגים. משנסתיימה הארוחה, נכנסה הגברת לבית, ושני משרתים⁹⁰ הביאו מיטה ומזון. הם ניקו ובישמו את השמיכה ופרשו אותה לכל אורכה, סגרו את הדלתות, נעלו אותן והלכו.

ג'ינג קרא לבדו מחוץ לבית ההרים והשדות, הלילה ירד, ומה זה הרעיש שם? בפחדו הוא לא העיז לשכב, אז ישב זקוף והקשיב. בחצי הלילה שמע צליל נחפז של נעילת דלתות, ושמע מישהו פותח. אמר האחד: "אות"⁹¹ מן השמיים, הודע לשר הגדול שעליו להוריד גשם שבעים לי מסביב להר הזה, ובאשמורת החמישית⁹² עליו לסיים. אין להתמהמה ואין להתאכזר. "הפותח לקח את האות ונכנס להגיש אותו.

מששמעה, אמרה הגברת: "שני בניי עדיין לא שבו, אך האות להורדת הגשם הגיע, ואין דרך להתחמק ממנו. ללא עמידה בזמנים תוטל בנו אשמה, וגם אם נדווח כי בוצע, ייעשה הדבר באיחור. נערים משרתים אין למנות לנהל ענייני מומחים, מה נעשה?"

"בדקי עם האורח מהאולם" אמר משרת קטן "הוא אדם יוצא דופן. מדוע לא לבקש ממנו?"

הגברת שמחה, פתחה בעצמה את דלתותיו ואמרה: "אדוני ישן? צא בבקשה לרגע לפגוש אותי."

"בסדר." השיב ג'ינג, וירד אליה במדרגות.

90 הביטוי המילולי הוא "כהי גלימות" או "שחורי גלימות". כינוי מוכר למשרתים.

91 האות נתפס כאן כצו.

92 בין 3:00 ל 5:00 לפנות בוקר.

"זוהי אינה אחוזה" אמרה הגברת "זהו ארמון דרקונים. בני הגדול הלך לטקס חתונה בים המזרחי⁹³. הקטן הלך ללוות את האחות הקטנה, וזה עתה קיבלנו אות משמיים שעלינו להוריד גשם. חישוב נתיב העננים בין שני המקומות מסתכם במעל עשרת אלפים לי. אין זמן לדווח על כך, וקשה למצוא מחליף. לפיכך אבקש להציע לך להטריח עצמך בדחיפות⁹⁴. מה דעתך?"

"אני איש פשוט" ענה ג'ינג "ואיני רוכב על עננים⁹⁵. איך אוכל להוריד גשם? אם יש שיטות שתוכלי ללמדני, לא אוכל אלא להיענות לפקודתך."

"אם תעשה כדבריי" אמרה האישה "לא יהיה דבר שלא תוכל לעשותו."

והיא ציוותה על משרת צעיר⁹⁶ לחבוש⁹⁷ ולהביא סוס בצבע ירקרק⁹⁸ חיזור. היא גם הורתה לקחת כלי גשם, הריהו צלוחית, ולקשור בחזית האוכף, והודיעה: "רכב על הסוס, אדוני. אל תשמוט⁹⁹ את המושכות, ובטח בדרכך. כאשר יצהל הסוס בעודו דוהר על הקרקע, קח טיפה מן המים שבצלוחית, וטפטף על רעמתו של הסוס. היזהר שלא יהיה יותר מדי." והוא עלה על הסוס ושעט לדרכו. בתוך רגע החל להתרומם, אך הוא נדהם ממהירותו הנסתרת, ולא שם לב כי הוא על ענן. הרוח סערה כחיצים, ורעם עלה מן הצעדים. עקב דילוגי הסוס, טיפטף עליו המטען, ומיד הבריך הברק והענן נפתח, ולמטה הוא ראה את הכפר בו שהה.

חשב לעצמו: "הטרחתי רבות את הכפר הזה. גם אם אגמול כראוי טובה לאנשיו, לא יהיה זה פיצוי מספק. הם שרויים בבצורת ממושכת, הגידולים חלשים, והגשם בידי. אם אעדיף להשיבו¹⁰⁰, אתחרט על כך. אם אקח טיפה אחת, היא לא תספיק להרטיב." והוא הוריד עשרים טיפות. בתוך רגע ירד הגשם במלוא העוצמה, והוא רכב על הסוס ושב.

הגברת התייפחה באולם: "איך הוא יכל לטעות כל כך? סיכמתי איתו על טיפה אחת, מדוע הוריד על דעת עצמו גשם של עשרים אמות¹⁰¹? הטיפה הזו, על פני האדמה היא אמה של מים. הכפר הזה, בחצות הליל אדמתו כוסתה במים בעומק שני ג'אנג, ואיך עוד יוותרו בו אנשים? כבר קיבלתי את העונש, שמונים מלקות." ואך הביט בגבה, והנה הוא מלא צלקות ודם, וגם הבנים נענשו כשותפים לפשע.

מה לעשות? ג'ינג היה מבויש ומפוחד, ולא ידע אנה יפנה.

האישה שבה ודיברה: "כבודו הוא איש העולם הזה, ואינו מכיר את השתנויות העננים והגשם. לא ארהיב עוז לנטור לך טינה. רק חוששת אני כי אדון הדרקונים¹⁰² יבוא לחפשך ותיגרם בהלה. מן הראוי כי תמהר לברוח מפניו. אולם

93 דרקונים-מלכים נחשבו שליטי הימים. הים המזרחי שימש גם הוא מקום מושבו של מלך דרקון.

94 ולשמש מחליף למשימת הורדת הגשם.

95 רכיבה על עננים היא פרקטיקה מוכרת בקרב קדושים דאואיסטים.

96 הטקסט משתמש במונח "צהוב ראש" שמציין משרת-ילד.

97 הסימן שתורגם "לחבוש", משמעו שרוולי עור ששימשו סוג של מגן ובמקביל קיבעו שרוולי בגדים, ושימשו בעיקר קשתים.

98 על פי מקורות אחרים, בהם מופיע הסימן 鞞 במקום 鞞, ייתכן שהכוונה להלבשת סוס בכיסויי רגליים עשויי עור, וייתכן שהכוונה אף לסוג של נעליים.

99 מדובר בגירסה החיזורית לצבע הירוק הכהה של בגדי המשרתים. נראה שהכוונה לסוג של אפור-ירקרק דהוי.

100 יש טקסטים שמתקנים מן הסימן 漏 לסימן 勒, ומקבלים את המשמעות "אל תמשוך במושכות". משמע: הסוס יודע את אשר עליו לעשות.

101 משמע: לשוב מבלי לנצלו לטובת הכפר.

102 הווה אומר: הוא יצר הצפה של משקעים בגובה של כשישה מטרים.

103 "אדון" במקרה הזה משמעותו נמצאת בין "מורה" ל"מפקד" ל"מומחה", לפיכך יכול הכינוי לכוון למומחה בענייני דרקונים (כגון מאלף דרקונים), או למנהיג ששמו "דרקון". יש מקורות היסטוריים מחברים בין השניים: המומחיות בדרקונים מובילה לכינוי "דרקון" או למוניטין המקושר אליו. הכינוי במלואו מוכר בעיקר מאגדות על השליט הקדמון פושי, בהן מסייע לו מפקד של צבא דרקונים (שייתכן כי בסיסו ההיסטורי בצבא של שבט שהדרקון שימש לו טוטם), ולעיתים גם מופיע ככינוי לפושי עצמו. ב"הגדות על בני אלמוות מופתיים" הוא מתייחס לשר מומחה לענייני דרקונים בשירות מלך משושלת ש'נה. ראו

הטרחתי אותך, ואין לי כיצד לגמול לך, במשכן ההררי אין דבר. אך יש שני עבדים שאתן במתנה. יכול אתה לקחת את שניהם, ויכול לקחת אחד. רק חשוב על בחירתך. "והיא הורתה לשני העבדים לבוא.

עבד אחד יצא מן המבואה המזרחית, מראהו והליכותיו נעימות, וכולו תענוג. עבד שני יצא מן המבואה המערבית, רוחו זועמת ונסערת, והוא כבש זעמו וניצב.

אמר ג'ינג: אני מתאמן בציד. עיסוקי הוא במאבקים אלימים. אם אקח רק עבד אחד, אך אבחר את נעים ההליכות, אנשים יחשבו שרך לבב אני. ולפיכך אמר "לא אעז לקחת את שני האנשים. ברשותך, אקח את הזועם." חייכה האישה: "כרצונך."

והיא החוותה לשלום¹⁰³ ונפרדה לדרכה. שני העבדים גם הם הלכו בעקבותיה.

כשיצא מספר צעדים מחוץ לשער, הביט אחורה, אך האחווה נעלמה. שאל לעצת עבדו, אך גם הוא לא נראה. הוא חיפש לבדו את השביל, וחזר. כשהאיר, צפה אל הכפר שלו, והנה מים עד היכן שיכולה העין לראות, רק קצות ענפיהם של עצים גדולים הציצו, ושוב לא היו שם אנשים.

לאחר מכן הפך לסמכות צבאית, השקיט פגעי פולשים, והישגיו כיסו את הארץ, אך מעולם לא הגיע להיות ראש ממשלה. האין זאת בשל בחירת המשרתים? בני הדור אומרים: "ממזרח לשער עולים ראשי ממשלה, ממערב לשער עולים מצביאים"¹⁰⁴, התייתכן כאן מטאפורה למזרח ומערב? ואשר נקרא "עבד" הריהו דימוי לעצמו. אם היה בוחר את שני העבדים, היה מגיע להיות מצביא וראש ממשלה.

מתוך: "הרחבה לרישום המוזר והמיסתורי"¹⁰⁵

בקטע "ארץ דרום שין" במגילה הנוכחית לתיאור מומחה דרקונים שכזה, ושם שקיבל בעקבות עיסוקו.

103 הביטוי מציין תנועה של הצמדת כפות הידיים, המוכרת כמחוות שלום במזרח.

104 הפתגם מוכר גם כיום ומתייחס למעבר האנגו במחוז הַנְגָן של היום. התפיסה העממית היא שבאזור שמזרחית לשערי המעבר יש הערכה לספרות ותרבות ולפיכך יש שם פוטנציאל גבוה להתפתחות ראשי ממשלה, ובאזור שמערבית להם יש חיבה לתרבות המלחמה, ולפיכך זהו כר נוח להתפתחות מצביאים..

105 בגירסה של "הרחבה לרישום המוזר והמיסתורי" שהגיעה לימינו, הקטע קיים במגילה ד'.